

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

A. ATATÜRK İLKELERİ

1. Cumhuriyetçilik

1.

1. TBMM'nin açılması

2. Saltanatın kaldırılması

3. Kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınması

4. Çok partili hayata geçiş çalışmaları

Yukarıdaki gelişmeleri dikkate aldığımızda, bu olaylar aşağıdaki hangi ilkeyle doğrudan ilişkilidir?

- A) Milliyetçilik
- B) Cumhuriyetçilik
- C) Devletçilik
- D) Laiklik
- E) İnkılapçılık

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

2. Atatürkçü düşünce sisteminin bir dogma olmadığını, sürekli yeniliklere, değişime ve gelişmelere açık olduğunu ifade eden inkılapçılık ilkesinde, dinamizm ve canlılık esastır. Zor şartlar altında yapılan inkılapları korumak ve bunların kötüye kullanılmasını önlemek amacını taşır. İnkılapçılık ilkesi, çeşitli özellikleriyle sadece Türk halkı için millî bir değer olarak kalmamıştır. Bağımsızlık özlemi çeken mazlum milletlere örnek olmuş ve evrensel bir nitelik kazanmıştır.

Bu bilgiye göre;

- I. İnkılapçılık çağın değişimine ayak uydurmaktır.
- II. Yeni kurumların durağan kalmasıdır.
- III. Yapılan inkılaplar her çağa hitap eder.
- IV. Yapılan İnkılaplar millidir.

yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) II, III ve IV
- E) I, II, III ve IV

3. Atatürkçü düşünce sisteminin dayanağı olan en temel ilke cumhuriyetçiliktir. Cumhuriyet, milletin egemenliğini kendi elinde tuttuğu bir devlet şeklidir. Cumhuriyet'te egemenlik; kişi, zümre, sınıf gibi toplumun bir kısmına değil tüm halka aittir. Cumhuriyet yönetiminin esası; halkın ülke yönetiminde kendisini temsil edecek devlet başkanını, yöneticileri ve temsilcileri, anayasada belirlenen sürelerde, seçim yoluyla işbaşına getirmesidir.

Buna göre;

- I. Egemenlik halka aittir.
- II. Yöneticiler seçimle iş başına gelir.
- III. Atatürk Düşünce sisteminin temel ilkesidir.

yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

4. Cumhuriyet düşüncesinin temel felsefesi, millî egemenlik anlayışıdır. Bu doğrultuda 1919'da başlayan Millî Mücadele, kongrelerde alınan kararlarla, millî iradeyi esas alarak yürütülmüştür. 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılmasıyla cumhuriyet yönetimine doğru giden süreç hızlanmıştır. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilanı ile yeni Türkiye Devleti resmî olarak, millî egemenliğe dayalı bir yönetime kavuşmuştur.

Buna göre;

- I. Milli Mücadele TBMM'nin açılması ile başlamıştır.
 - II. TBMM'nin açılması millî iradeyi güçlendirmiştir.
 - III. Cumhuriyet'in ilanı ile millî egemenlik güç kazanmıştır.
- yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. Milliyetçilik

5. Birbirlerinin hâinden anlayan, derdine ortak olan, geleceğe birlikte yürüyen, ortak hayali paylaşan, aralarında dil, tarih ve kültür birliği bulunan insanlar bütününe "millet" adı verilir. Millet, aynı ırktan gelen insanlardan değil aynı duyguya sahip ve aynı ülkü etrafında toplanan insanlardan oluşur. Bir milletin ferdi olmak için aynı şehirde hatta aynı ülkede yaşamak da gerekmez.

Yukarıdaki açıklamalardan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Milletin fertleri arasında tarih ve kültür birliği vardır.
- B) Milleti birbirine bağlayan dildir.
- C) Milleti birbirine bağlayan ırk birliğidir.
- D) Millet aynı duygu ve ülküyü paylaşan insan topluluğudur.
- E) Bir millet aynı ülkede yaşamayabilir.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

6. Milliyetçilik; bir ülkeyi, ülkenin bütün fertlerini ve bütün değerlerini hiçbir ayırım gözetmeksizin sevmeyi, sahiplenmeyi ve onlara hizmet etmeyi gerektirir. Milliyetçilik, hiçbir yabancı unsura ayrıcalık tanımaz.

Buna göre aşağıdaki inkılaplardan hangisi milliyetçiliğe dayalı olarak yapılmamıştır?

- A) Kapitülasyonların kaldırılması
- B) Medeni Kanunun kabul edilmesi
- C) Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması
- D) Türk Tarih Kurumunun kurulması
- E) Türk Dil Kurumunun kurulması

7. Milliyetçilik, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin de temel felsefesidir. Bu durum, Atatürkçü düşüncenin millî devleti, millî egemenliği ve millî iradeyi esas almasının doğal sonucudur. Milliyetçilik düşüncesi, toplumlarının ulaştığı en üst aşamayı millet olarak görür. Bu nedenle Atatürk'e göre Türk milleti en aziz varlıktır. Yine Atatürk'e göre millet, aynı kültüre ve birlikte yaşama arzusuna sahip bir topluluktur. Buradan hareketle, Atatürkçü düşünce Türk milletinin varoluşunu ortak bir tarihe, dile, kültüre, birlikte yaşama arzusuna ve vatan kavramına dayandırır.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Atatürkçü düşünce sistemi milli egemenliği esas almıştır.
- B) Atatürk aynı kültüre sahip topluluk millettir.
- C) Türk milleti en aziz varlıktır.
- D) Toplumların en üst aşaması millettir.
- E) Millet ortak bir yönetim altında olmalıdır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

8. Atatürkçü düşüncenin milliyetçilik ilkesi, ırkçılığı kabul etmez. Atatürk'ün: "Ne Mutlu Türk'üm diyene!" özdeyişi bunun en güzel biçimde özetlenmesidir. Bu nedenle Atatürk'ün savunduğu Türk milliyetçiliği anlayışı çağdaş, ileriye dönük ve akılcıdır. Atatürk milliyetçiliğinin temel yaklaşımı, hem Türk milletinin ve diğer milletlerin kendi topraklarında hür, eşit olarak yaşamasıdır. Üstün millet anlayışı ve ırkçılık reddedildiğinden Atatürk milliyetçiliği hukuk, özgürlük ve adalet ile uluslararası barış ve güvenliğin devamını arzular.

Buna göre;

I. Atatürk milliyetçiliğinde ırkçılık yoktur.

II. Atatürk milliyetçiliği akılcıdır.

III. Uluslararası barış esas alınmıştır.

yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

3. Halkçılık

9. Atatürkçü düşüncede halkçılık, herkesin kanun önünde eşitliğine, hiçbir kişi ya da gruba ayrıcalık tanınmamasına denir. Halkçılık ilkesi, millî iradeyi ve millî egemenliği esas alan Atatürkçü düşüncenin doğal bir sonucudur. Atatürk: "Bir kelime ile ifade etmek lâzım gelirse diyebiliriz ki yeni Türkiye Devleti, bir halk devletidir, halkın devletidir." Diyerek Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesini özetlemiştir.

Buna göre Halkçılıkta;

I. Kanun önünde eşitliği esas alınmıştır.

II. Hiçbir kişi ve gruba ayrıcalıklar tanınmamıştır.

III. Milli egemenlik esas alınmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

10. Halkçılık toplumun huzurunu bozan çıkar çatışmalarına izin vermez. Sosyal adalete, sosyal güvenliğe, ekonomik dengesizliklerin ve haksızlıkların giderilmesine, adaletli gelir dağılımına önem verir. Bu ilke bütün vatandaşların kanun önünde eşit olmasını ve devlet hizmetlerinden eşit bir şekilde yararlanmasını sağlamıştır. Hiç kimseye, aileye ya da zümreye ayrıcalık tanınmamıştır. Vatandaşlar, yasal yolları kullanarak her türlü hak arama özgürlüğünden faydalanabilirler.

Bu bilgiye göre Halkçılık;

- I. Siyasal eşitliği esas alır
- II. Hukuksal eşitliği esas alır.
- III. Sınıfsal ayrıcalıkları reddeder.
- IV. Sosyal adaleti öngörür.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) II, III ve IV
- E) I, II, III ve IV

11. Atatürk, 14 Ekim 1925'te yaptığı bir konuşmada “Artık hükûmet ile millet arasında mazideki ayrılık kalmamıştır. Hükûmet millettir ve millet hükûmettir. Artık hükûmet mensupları kendilerinin millettan ayrı olmadıklarını ve milletin efendi olduğunu tamamen anlamışlardır.” demiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in vurguladığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkın yönetime katılacağı
- B) Millet iradesinin yönetimde belirleyici olduğu
- C) Saltanatın sona erdiği
- D) Seçimlerde belirleyicinin halk olduğu
- E) Köylünün milletin efendisi olduğu

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

12. Halkçılık ilkesi, siyasi alanda demokrasi düşüncesinin karşılığıdır. Bu anlayış Atatürk tarafından şöyle dile getirilir: “Hükûmet şeklimiz tam bir demokrat hükûmetidir ve dilimizde bu hükûmet halk hükûmeti diye anılır.” Çünkü demokratik yönetimlerde hâkimiyet halkın çoğunluk iradesine aittir. Bu nedenle cumhuriyet yönetiminin kurulmasında ve demokrasi anlayışının yerleşmesinde, bu ilke itici güç olmuştur.

Buna göre;

- I. Siyasi karşılığı demokrasidir.
 - II. Hakimiyet çoğunluk iradesine aittir.
 - III. Muhalefete ihtiyaç duyulmaz.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13. Halkçılık ayrıcalıkları kaldırarak toplumsal adalet ve barışın sağlanmasına hizmet eder. Ayrım yapmaksızın tüm vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alır ve onların yönetime eşit olarak katılmalarını sağlar. “Sosyal devlet” anlayışının bir sonucu olarak devletin halka hizmet götürmesini gerekli kılar. Bu yönüyle de devletçilik ilkesinin tamamlayıcısıdır.

Buna göre aşağıdaki inkıaplardan hangisi halkçılığa dayalı olarak yapılmamıştır?

- A) Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi
- B) Sağlık ocaklarının açılması
- C) Medeni Kanunu’nun kabulü
- D) Kabotaj Yasası
- E) Bazı lakapların kaldırılması

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

14. Halkçılık ayrıcalıkları kaldırarak toplumsal adalet ve barışın sağlanmasına hizmet eder. Ayrım yapmaksızın tüm vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına alır ve onların yönetime eşit olarak katılmalarını sağlar. Millet egemenliğini ve demokratik anlayışı esas alır. Bu yönleriyle halkçılık, cumhuriyetçilik ilkesinin tamamlayıcısıdır. Halkçılık, herkesin devlet imkânlarından eşit faydalanmasını öngörür.

Buna göre halkçılık için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Halkçılık kanun önünde eşitliği esas alır.
- B) Halkçılık sınıf ayrımını reddeder.
- C) Halkçılık devletçilik ilkesini bütünler.
- D) Halkçılık siyasal eşitliği öngörür.
- E) Halkçılık Cumhuriyetçilik ilkesini tamamlar.

15. Düşünce ve inanç hürriyeti, millî iradenin hâkim olduğu demokratik ülkelerde gelişir. Millî Mücadele'nin hazırlık döneminden itibaren Mustafa Kemal'in öncülüğünde, millet iradesine dayalı, demokratik bir yönetim sisteminin oluşması için birçok çalışma yürütülmüştür.

Aşağıdakilerden hangisi milli iradeye dayalı yapılan çalışmalar arasında yoktur?

- A) Büyük Millet Meclisi açıldı.
- B) Saltanat kaldırıldı.
- C) Tekalif-i Milliye Emirleri yayınlandı.
- D) Çok partili siyasi hayata geçmek için çalışmalar yapıldı.
- E) Cumhuriyet ilan edildi.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

4. Devletçilik

16. Devletçiliğin esası, başta ekonomi olmak üzere her alanda devletin planlamacı bir tutum takınmasıdır. Devletçilik ilkesi, devletin planlama görevinin yanında bireysel faaliyeti ve çalışmayı da kabul eder. Burada devlet ve birey birbirine zıt iki kavram olarak değil birbirini tamamlayıcı kavramlar olarak kabul edilir. Atatürkçü düşüncede devletçilik ilkesi daha çok, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda devletin ekonomik alana yönlendirme, yatırımı teşvik etme, yapılanları denetleme ve düzenleme biçiminde bir müdahalecilik olarak ortaya konmuştur.

Buna göre Devletçilik;

- I. Ekonomide devletin rol almasıdır.
- II. Özel girişime yer yoktur.
- III. Planlı ekonomi esas alınmıştır.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

17. Devletçilik, halkın ihtiyaçlarından doğmuştur. Sosyal devlet anlayışına sahip olan Türk devletlerinde devlet, halkın refahını artıracak çalışmaları yapmakla görevlidir. “Devlet, vatandaşların mesleklerinde çağdaş ölçülere göre ilerlemelerini sağlamalıdır. Bu sebeple vatandaşın eğitimi, terbiyesi, sağlığı ile yakından ilgilenmelidir.” sözüyle Atatürk, devletçiliğin sosyal ve ekonomik boyutuna dikkat çekmiştir.

Buna göre Devletçilik;

- I. Sadece ekonomi alanıyla ilgili değildir.
- II. Sosyal devlet anlayışıyla ilişkilidir.
- III. Devlet bütün ekonomik yatırımları üstlenir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

18. Devletçilik;

- Başta ekonomi olmak üzere her alanda devletin planlamacı bir tutum takınmasıdır.
- Devletin planlama görevinin yanında bireysel faaliyeti ve çalışmayı da kabul etmesidir.
- Devletin ekonomik alana müdahale etmesidir.

Buna göre;

- I. Ekonomide planlama esas alınmıştır.
- II. Bireyin ekonomik faaliyetleri ön plandadır.
- III. Devlet ekonomide müdahalecidir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

19. Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde demir yolları, limanlar gibi birçok işletme yabancıların kontrolüne geçmişti. Devletin tam bağımsız olabilmesi için bu işletmelerin millîleştirilmesi gerekiyordu. Devletçilik ilkesi doğrultusunda özel sektör desteklenmiş; özel sektörün yapamadığı demir-çelik, dokuma, şeker fabrikaları gibi büyük yatırımlar devlet eliyle yapılmıştır. Yabancıların elindeki işletmeler, devlet tarafından satın alınarak millîleştirilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalarda devletçilik ilkesinin üzerinde durulan iki yönü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağımsızlık- Ekonomi
- B) Siyaset- Dış Politika
- C) Ekonomi- Dış Politika
- D) İç politika- Tarım
- E) Siyaset-Tarım

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

5. Laiklik

20. Laiklik ilkesi yalnızca din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasıyla sınırlı kalmaz. Laik bir devlet bireyin tüm inanç ve ibadet hakkını tanır. Bunun yanında vatandaşlarının inançlarını özgürce yaşaması için gereken tüm tedbirleri de alır. Atatürk bu yaklaşımı: “Türk Devleti laiktir. Her ergin dinini seçmekte serbesttir.” sözü ile özetlemiştir. Özellikle Atatürk inkılapları ile siyasal, sosyal, kültürel ve hukuksal alanlarda yapılan tüm düzenlemelerde laiklik düşüncesi esas alınmıştır. Böylelikle tüm bu alanlar kişi hak ve hürriyetlerini temel alan bir anlayışa göre düzenlenmiştir.

Yukarıdaki açıklamaları dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Laiklik ilkesi kişi hak ve hürriyetlerini dikkate almıştır.
- B) Din ve devlet işleri birbirinden ayrılmıştır.
- C) İnanç hürriyeti esas alınmıştır.
- D) Siyasi alanda etkisi olmamıştır.
- E) Hukuki düzenlemelerde dikkate alınmıştır.

21. Laiklik düşüncesi dinin alternatifi değildir. Laiklik ve demokrasi, daha özgür bir din alanının oluşması için yardımcı öğelerdir. Laiklik ilkesi, Türk devlet geleneğinden ve Türk kültürü çerçevesinde üretilen değerlerden en iyi şekilde yararlanılarak demokrasinin güçlenmesine katkı sağlayacak bir düşüncedir. Laiklik düşüncesi, inanç özgürlüğü ve demokrasi ile ilgili sorunların bilimin ışığında ve bilimsel yöntemlerle çözümlenmesini öngörür.

Buna göre;

- I. Laiklik din özgürlüğüne ortam hazır hazırlamaktadır.
 - II. Laiklik demokrasiyi güçlendirir.
 - III. Laiklik bilimsel yöntemleri esas alır.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

22. Eğitim, hukuk, yönetim gibi alanlarda, devlet işlerinin herhangi bir dinin kurallarına göre değil, aklın ve bilimin rehberliğinde yürütülmesine “laiklik” denir. Laik devlette egemenliğin kaynağı millettir. Devlet düzeni ve hukuk kuralları herhangi bir dine göre oluşturulmaz, akıl ve bilim referans alınır. Laiklik; sivil hayatta, demokrasinin temel unsurlarından din, vicdan ve ibadet hürriyeti ile de yakından ilgilidir.

Buna göre laiklik için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Laiklik din ve devlet işlerinin ayrı yürütülmesidir.
- B) Laiklik din ve vicdan hürriyetini esas alır.
- C) Laiklik inançların ibadethanelerde yaşanmasıdır.
- D) Devlet ve hukuk kurallarının dine göre oluşturulmamasıdır.
- E) Laiklik ibadet hürriyetini kapsamaktadır.

23. Eğitim, hukuk, yönetim gibi alanlarda, devlet işlerinin herhangi bir dinin kurallarına göre değil, aklın ve bilimin rehberliğinde yürütülmesine “laiklik” denir. Laik devlette egemenliğin kaynağı millettir. Devlet düzeni ve hukuk kuralları herhangi bir dine göre oluşturulmaz, akıl ve bilim referans alınır.

Buna göre aşağıdaki inkılaplardan hangisi laiklik çerçevesinde yapılan inkılaplardandır?

- A) Medeni Kanunu’nun kabulü- Saltanatın kaldırılması
- B) Türk Tarih Kurumunun kurulması- Medeni Kanununun kabul edilmesi
- C) Medeni Kanununun kabul edilmesi- Türk Kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesi
- D) Halifeliğin kaldırılması- Türk Dil Kurumunun kurulması
- E) Cumhuriyet’in ilanı- Türk Tarih Kurumunun kurulması

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

6. İnkılapçılık

24. Gelişmelere ve çağın getirdiği değişimlere uyum sağlayamayan toplumlar çağdaşlaşmak için kendilerine ilerleme fırsatı vermeyen engellerden kurtulmaya çalışmışlardır. Devletlerin, geri kalmışlıktan kurtulmak ve çağdaş olarak tanımlanan toplumların seviyesine ulaşabilmek için; bilimsel, sosyal, ekonomik, kültürel ya da siyasi alanlarda yaptıkları düzenlemelerle veya getirdikleri yeniliklerle kalkınma çabalarına “çağdaşlaşma” adı verilir.

Buna göre;

- I. İnkılabın en önemli özelliği değişimdir.
- II. Devletler değişik alanlarda yenilikler yapabilmektedir.
- III. Çağdaşlaşma devletlerin ilk hedefidir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

25. Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişikliklere inkılap denmektedir. Atatürkçü düşüncede de inkılap düşüncesi, böyle karşılık bulmuştur. Buna bağlı olarak Atatürkçü düşüncede inkılapçılık ilkesi Türk toplumunu çağın gerisinde bırakan kurumları ortadan kaldırmak veya bu kurumları yeni gelişmelere uygun hâle getirmektir.

Buna göre;

- I. İnkılapta değişim esastır.
- II. Toplum düzeninin devamı esas alınmıştır.
- III. Yeni kurumlara ihtiyaç duyulur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

26. İnkılapçılık ilkesinin varlığı aynı zamanda Atatürkçü düşüncenin dinamik bir öğreti olmasını sağlamış, onun güncel sorunları çözme kabiliyetini öne çıkarmıştır. Milletçe maddi ve manevi varlığımızın yükseltilmesi Türk devletinin dinamik idealidir. Çünkü amaç, sadece yapılan inkılapları korumak değildir. Daima çağdaş medeniyetin getirdiklerinin üstüne çıkmaktır. Bunlar sürekli olarak yeni atılımları gerekli ve zorunlu kılar. Bu atılımların kaynağı ise inkılapçılık anlayışıdır.

Yukarıdaki açıklamaları dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Atatürkçü düşünce dinamik bir öğretilerdir.
- B) Çağdaş uygarlık düzeyin üzerine çıkılmak istenmektedir.
- C) Güncel sorunlara çözüm getirmek istenmektedir.
- D) Yeni atılımların kaynağı inkılapçılıktır.
- E) Yapılan inkılaplar korunmak istenmiştir.

27. Devlet düzenini ve toplumsal yapıyı daha iyi duruma getirmek için köklü değişiklikler yapılmasına inkılap adı verilir. “İnkılapçılık” çağın gerisinde kalmamak, değişen şartlara ve çağdaş hayatın gereklerine uyum sağlayabilmektir. İnkılapçılık, akıl ve bilimin rehberliğinde sürekli bir değişim ve gelişimi öngörmektedir. Atatürk’ün ifadesiyle inkılapçılık “Türk milletini son yüzyıllarda geri bırakmış olan kurumları yıkarak yerlerine milletin en yüksek çağdaşlık seviyesine ilerlemesini sağlayacak yeni kurumlar oluşturmaktır.”

Buna göre inkılapçılık için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Köklü değişiklikler gerektirir.
- B) Yeni kurumların kurulması gerekir.
- C) İhtiyaç duyulan değişiklikten sonra durağandır.
- D) Akıl ve bilimi rehber kabul eder.
- E) Sürekli bir değişim ve gelişimi gerektirir.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

28. Devlet düzenini ve toplumsal yapıyı daha iyi duruma getirmek için köklü değişiklikler yapılmasına inkılap adı verilir. “İnkılapçılık” çağın gerisinde kalmamak, değişen şartlara ve çağdaş hayatın gereklerine uyum sağlayabilmektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi siyasal alanda yapılan inkılaplardan biri değildir?

- A) Saltanatın kaldırılması
- B) Halifeliğin kaldırılması
- C) Cumhuriyetin ilanı
- D) Medeni Kanunun kabulü
- E) 1924 Anayasasının kabulü

29. İnsanlık sürekli gelişim ve değişim içindedir. On yıl öncesinin en mükemmel sistemleri bile çağın ihtiyaçlarına ve toplumun beklentilerine cevap veremez hâle gelebilir. Bu değişime ayak uyduramayan toplumlar yok olmaya mahkûmdurlar. Atatürk, yeni nesillerin dünyadaki değişimin takipçisi değil öncüsü olmasını istemiştir.

Buna göre yukarıdaki ifadeler aşağıdaki ilkelerden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Devletçilik
- B) Halkçılık
- C) İnkılapçılık
- D) Cumhuriyetçilik
- E) Laiklik

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

B. SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

1. Saltanatın Kaldırılması

1. İtilaf Devletleri, İsviçre'nin Lozan kentinde toplanacak olan barış konferansına TBMM'nin yanı sıra İstanbul Hükûmetini de davet ettiler. İstanbul Hükûmeti de Ankara'ya barış konferansına birlikte katılmayı teklif etti. Bu teklife karşı Atatürk derhâl şu cevabı gönderdi: "Barış konferansında Türkiye Devleti yalnız ve ancak TBMM Hükûmeti tarafından temsil olunur." Oluşan bu durum TBMM Hükûmetini ülkedeki siyasi ikilik sorununu çözme yönünde harekete geçmeye zorladı.

Buna göre;

I. Ülkede iki hükümet bulunmaktadır.

II. İstanbul Hükûmeti'nin tavrı TBMM'yi siyasi ikilik sorununu çözmeye yöneltmiştir.

III. Lozan Konferansı'na iki hükûmette katılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

2. Saltanatın kaldırılmasıyla laik devlet düzenine geçişin ilk adımı atılmış oldu. Osmanlı Devleti resmen sona erdi. Devletteki iki başlılık ortadan kaldırıldı. Millî egemenlik ilkesinin hayata geçirilmesi yolunda önemli bir adım atıldı. Ancak saltanatın kaldırılması ile rejim ve devlet başkanlığı tartışmaları başladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Osmanlı Devleti halifelik olarak devam etti.

B) Millet iradesine dayalı bir yönetimin yolu açıldı.

C) Osmanlı padişahı ülkeyi terk etti.

D) Mustafa Kemal Cumhurbaşkanı seçildi.

E) Meşrutî yönetim kuruldu.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

3. Sadrazam Tevfik Paşa TBMM'ye bir telgraf çekerek Lozan Konferansı'nda iş birliği yapmak istiyordu. Bu telgraf mecliste büyük tepkilere yol açtı ve saltanatın kaldırılmasının önemli bir gerekçesi oldu. Saltanatın kaldırılması konusu mecliste büyük tartışmalara yol açtı. Mustafa Kemal Paşa mecliste yaptığı konuşmada milletin kendi çabasıyla hâkimiyeti ele aldığını ve saltanatın kaldırılması gerektiğini belirtti. Konuşmasında İslam tarihinden örnekler vererek halifelik ve saltanatın ayrılabilirliğini söyledi.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İstanbul Hükümeti kendisini halkın temsilcisi saymaktadır.
- B) TBMM kendisinin halkın tek temsilcisi saymaktadır.
- C) İstanbul Hükümeti Lozan Konferansı'na tek başına katılmak istemektedir.
- D) Saltanatın kaldırılması düşünülmektedir.
- E) Halifeliğin saltanattan ayrılabilirliği ifade edilmektedir.

4. Saltanatın kaldırılması şu sonuçları ortaya çıkardı:

- Osmanlı Devleti resmen sona erdi.
- Millî egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.
- Ülke yönetimindeki iki başlılık sona erdi.
- TBMM Türkiye'de tek yasal otorite haline geldi.
- Laiklik konusunda ilk adım atıldı.
- İtilaf Devletleri'nin Lozan Konferansı'nda ikilik çıkarmalarına izin verilmedi.

Buna bilgiye göre;

- I. Milli egemenlik güç kazanmıştır.
- II. Halifelik Osmanlı hanedanından alınmıştır.
- III. Laik devlet düzeni hedeflenmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

5. Saltanatın kaldırılmasıyla millî egemenlik yolunda önemli bir adım daha atıldı. Ancak bu sefer de “yeni devlet başkanının kim olacağı ve nasıl belirleneceği” soruları ortaya çıktı. O tarihe kadar devlet başkanlığı görevini Mustafa Kemal “Meclis Başkanı” sıfatıyla yürütmüştü. Ama artık yönetim sisteminin adının ve devlet başkanının daha net bir şekilde belirlenmesi gerekiyordu.

Buna göre;

- I. Saltanatın kaldırılmasıyla bir yönetim boşluğu oluşmuştur.
- II. Saltanatın kaldırılmasıyla bir rejim sorunu ortaya çıkmıştır.
- III. Mustafa Kemal Meclis başkanlığını yürütmüştür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. 1 Kasım 1922’de TBMM, saltanatın kaldırılmasına ilişkin kanun teklifini kabul etti. Böylece saltanat kaldırıldı ve Osmanlı Devleti son buldu. Halifelik makamı ise Osmanlı hanedanına bırakılmak şartıyla siyasi yetkisinden ayrılmış olarak yerinde kaldı. Saltanatın kaldırılmasıyla TBMM Hükûmeti, Türk Milleti’nin tek temsilcisi olduğunu dünyaya ilan etti. Egemenlik TBMM’nin, dolayısıyla millî iradenin eline geçti. Saltanatın kaldırılması millî egemenlik anlayışının kökleşmesini sağladı. Bu anlayış, cumhuriyete giden yolu açtı.

Buna göre;

- I. Osmanlı Devleti resmen sona ermiştir.
- II. Milli egemenlik anlayışı güçlenmiştir.
- III. Osmanlı padişahının halifelik unvanı devam etmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

2. Ankara'nın Başkent Oluşu (13 Ekim 1923)

7. İsmet Paşa ve arkadaşlarının sunduğu “Türkiye Devleti’nin başkenti Ankara şehridir.” Şeklindeki kanun teklifi, 13 Ekim 1923’te uzun tartışmalardan sonra kabul edildi. Böylece Millî Mücadele’nin yönetim merkezi olan, Batı Cephesine yakın, ulaşım hatları üzerinde ve güvenli bir noktada bulunan Ankara başkent oldu. Başkent olmasından sonra hızla gelişen Ankara, zamanla cumhuriyetin modern şehirlerinden biri hâline geldi.

Buna göre Ankara’nın başkent ilan edilmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) İstanbul’a yakın olması
- B) Millî Mücadelenin merkezi olması
- C) Ulaşım hatları üzerinde olması
- D) Güvenli bir bölgede bulunması
- E) Batı Cephesine yakın olması

8. İstanbul’un dönemin askerî koşullarında savunulması zordu. Ankara ise bu bakımdan daha güvenli bir konumdaydı. Bunun yanında Millî Mücadele sonrası imparatorluktan millî bir devlet yapısına geçildiği için Millî Mücadele’nin merkezi Ankara’nın başkent olması, yeni bir dönemin başlamasının da bir sembolü haline gelecekti. Bu gereklilikler doğrultusunda TBMM’nin açıldığı 23 Nisan 1920’den itibaren zaten fiilî başkent konumunda olan Ankara, TBMM’de 13 Ekim 1923’te “Türkiye Devleti’nin Makarr-ı İdaresi Ankara Şehridir.” şeklinde çıkan kanunla resmen Türkiye Cumhuriyeti’nin başkenti oldu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ankara’nın savunulması daha kolaydır.
- B) Ankara milli bir devlete geçişin sembolüdür.
- C) İstanbul’a ulaşımı kolaydır.
- D) Ankara 23 Nisan 1920’den beri fiili başkenttir.
- E) TBMM kararı ile Ankara başkent olmuştur.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

9. Lozan Antlaşması'ndan sonra İtilaf Devletlerinin İstanbul'u boşaltması, başkent tartışmalarının yoğunluk kazanmasına neden oldu. Ya İstanbul başkent olmaya devam edecek ya da yeni yönetim kendisine yeni bir başkent seçecekti. İstanbul saltanat yönetiminin merkezi olarak görülüyordu. Bu nedenle millî egemenlik anlayışını benimseyen yeni yönetim için yeni bir başkent seçilmesi daha uygun görüldü.

Buna göre Ankara'nın başkent ilan edilmesine yol açan siyasi gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- B) Saltanatın kaldırılması
- C) Lozan Antlaşması
- D) Halifeliğin kaldırılması
- E) Cumhuriyetin ilanı

3. Cumhuriyetin İlanı (29 Ekim 1923)

10. Atatürk Dönemi'nde Büyük Millet Meclisi açılmış, saltanat kaldırılmış, cumhuriyet ilan edilmiş ve rejimin ismi Anayasa'ya eklenmiştir. Daha sonra milli egemenlik ilkesinin güçlendirilmesi için çok partili siyasi hayata geçiş çalışmaları yapılmış, kadınlara da seçme ve seçilme hakkını veren madde Anayasa'ya eklenmiştir.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milli egemenlik yerleştirmeye çalışılmıştır.
- B) Cumhuriyetçilik bir süreç içerisinde gelişmiştir.
- C) Milli egemenliğin yerleştirilmesine saltanatın kaldırılmasıyla başlanmıştır.
- D) Siyasal eşitlik ilkesi gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.
- E) Kadınlar siyasal hayata katılmıştır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

11. Atatürk, Millî Mücadele'ye millî iradenin esas alınması ilkesiyle başlamıştı. Bu süreçte Amasya Genelgesi'nde yer alan: "Milletin varlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." ifadesi ve Erzurum Kongresi kararlarında yer alan: "Millî iradeyi hâkim kılmak esastır." ilkesiyle millî irade esas alınmıştır. Meclis'in açılışında alınan kararlarda yer alan: "TBMM'nin üstünde bir güç yoktur." ilkesiyle de millî egemenlik vurgulanmıştır. Bu durum adı konulmasa bile dönemin kamuoyunda cumhuriyet düşüncesinin zeminini oluşturmuştu.

Buna göre;

I. Cumhuriyete giden yol Milli Mücadelede hazırlanmıştır.

II. Milli egemenlik düşüncesi Erzurum Kongresi ile başlamıştır.

III. TBMM milli egemenlik düşüncesinin temsilcisidir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

12. 27 Ekim 1923'te, Fethi (Okyar) Bey'in istifası ile hükûmet krizi çıktı. Yeni hükûmetin kurulamaması Meclisi çalışamaz hâle getirdi. Bu sorunun giderilebilmesi için hükûmet kurma sisteminin de değiştirilmesi gerekiyordu. Hükûmet krizi, cumhuriyetin ilanına giden süreci hızlandırdı. Gazi Mustafa Kemal, 28 Ekim 1923 gecesi arkadaşlarına "Yarın cumhuriyeti ilan edeceğiz." diyerek hükûmet kurma şeklini değiştireceğini ve hükûmet bunalımını çözeceğini ifade etti.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Fethi Okyar ilk başbakandır.

B) Hükûmet krizi Mustafa Kemal'e cumhuriyeti ilan etme fırsatı vermiştir.

C) Hükûmet sistemi yeni hükûmetin kurulmasını zora sokmuştur.

D) Hükûmet kurma sisteminin değiştirilmesi planlanmaktadır.

E) Fethi Okyar istifa etmiştir.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

4. Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)

13. Halifeliğin kaldırılmasıyla:

- Laikliğe geçişin en önemli aşaması gerçekleştirildi.
- Saltanatın bir uzantısı olarak görülen halifeliğin kaldırılması devlet merkezindeki iki başlılığın ortadan kaldırılmasını sağladı.
- İnkılapların gerçekleştirilmesi için elverişli bir ortam hazırlandı.
- Millî egemenlik anlayışı pekiştirildi.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Laiklik devlet düzeni için ilk adım atılmıştır.
- B) Halkın yönetime katılması güçlenmiştir.
- C) Halifeliğin yetkileri Mecliste toplanmıştır.
- D) İnkılaplar için uygun bir ortam hazırlanmıştır.
- E) Devlette çift başlılık kaldırılmıştır.

14.

Halifeliği cumhuriyetin alternatifi olarak görenler vardı.

Halifelik, saltanat taraftarlarının sığınabilecekleri tek kurumdu.

Halifelik, cumhuriyetçilik ve laiklik ilkeleri ile de uyuşmuyordu.

Yabancı elçilerle görüşen Halife Abdülmecit Efendi sanki bir devlet başkanıymış gibi davranmaya başlamıştı.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Halifelik cumhuriyetçilik ve laiklik ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.
- B) Dış devletler halifeyi siyasi muhatap almaktadırlar.
- C) Saltanat yanlılarının cesareti artmaktadır.
- D) Dış devletler Türkiye'nin iç işlerine karışmaktadır.
- E) Halife devlet başkanı gibi davranmaktadır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

15. Osmanlı hanedanına bırakılan halifelik makamı, bilhassa cumhuriyetin ilanından sonra, yapısı ve hedefleri belirginleşmeye başlayan yeni devlet yapısı ile çelişmeye başladı. Halifeliğin kaldırılmasında, halifeliğin cumhuriyet düşüncesine ters düşmesi yanında dönemin siyasi şartları da etkili oldu. Özellikle yeni rejime ters düşen bazı siyasi isimlerin İstanbul'da Halife etrafında yoğunlaşması, Cumhuriyet yönetimini bu konuda harekete geçirdi. 3 Mart 1924'te dönemin Urfa Milletvekili Şeyh Saffet Efendi ve 53 arkadaşının verdiği kanun teklifi TBMM tarafından kabul edildi ve böylece halifelik makamı kaldırıldı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Yeni devlet yapısı halifelik makamı ile çelişmektedir.
- B) Halife cumhuriyet rejimini benimsemiştir.
- C) Halife yabancı temsilcilerle görüşmektedir.
- D) İslam ülkeleri halifeliğin kaldırılmasına itiraz etmektedir.
- E) Halife Ankara hükümetine bağlanmayı reddetmektedir.

5. Şeriye ve Evkaf Vekaletinin Kaldırılması (3 Mart 1924)

16. Şeriye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak bütün vakıfların millete geçmesi ve ona göre yönetilmesi istenmiştir. Ayrıca din işlerinin siyasetten ayrılması ve halkın dinî ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmıştır. Şeriye ve Evkâf Vekâleti kaldırılarak yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kuruldu. Böylece din işleri siyasetten ayrıldı ve laik yönetim anlayışı pekiştirildi. Halkın din görevlisi ihtiyacı Diyanet İşleri Başkanlığınca karşılanmaya başlandı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Halkın dini ihtiyaçları yeterince karşılanmamaktadır.
- B) Değişen şartlara ayak uydurmak için yeni inkılaplar yapılmıştır.
- C) Vakıflar yeterince gelire sahip değildir.
- D) Halkın din görevlisi talebi vardır.
- E) Diyanet İşleri Başkanlığı başbakanlığa bağlanmıştır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

17.

1924 Anayasası'nın Bazı Maddeleri:			
Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.	Hâkimiyet kayıtsız ve şartsız milletindir.	Seçimler dört yılda bir yapılır. On sekiz yaşını tamamlayan her erkek oy kullanma hakkına sahiptir.	Türk hür doğar, hür yaşar. Hürriyet, başkasına zararı olmayacak her türlü tasarrufta bulunmaktır.

Yukarıdaki maddeleri dikkate aldığımızda 1924 Anayasasında aşağıdaki hangi konuda eksiklik olduğu söylenebilir?

- A) Siyasal eşitlik
- B) Milli Egemenlik
- C) Cumhuriyet
- D) Hürriyet
- E) Hakimiyet

6. Erkan-ı Harbiye Vekaletinin Kaldırılması (3 Mart 1924)

7. 1924 Anayasasının Kabulü (20 Nisan 1924)

18. 1924 Anayasası ile birlikte:

- Egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu kabul edilmiştir.
- Türkiye Devleti'nin bir cumhuriyet olduğu belirtilmiştir.
- Türkiye Cumhuriyeti'nin dininin İslam, başkentinin Ankara, resmî dilinin Türkçe olduğu kabul edilmiştir.
- Yasama TBMM'ye, yürütme Cumhurbaşkanı ve hükûmete, yargı ise bağımsız mahkemelere bırakılmıştır.

Buna göre;

- I. Temel hak ve hürriyetler düzenlenmiştir.
- II. Yeni anayasayla kuvvetler ayrılığı ilkesi kabul edilmiştir.
- III. Milli egemenlik ilkesi kabul edilmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

19. 1921 yılında, Teşkilat-ı Esasiye adında, bir anayasa hazırlamıştı. Savaş şartlarına cevap verecek şekilde, kısa ve öz olarak hazırlanan bu anayasada, temel hak ve özgürlüklerle ilgili kurallar yer almamıştı. Cumhuriyetin ilanından sonra 1921 Anayasası'nda değişiklik yapılmış; devletin yönetim şeklinin cumhuriyet, resmî dilinin Türkçe, dininin İslam olduğuna dair maddeler anayasaya eklenmişti.

Buna göre 1921 Anayasası için aşağıdaki yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) 1921 Anayasası ihtiyaca cevap vermemektedir.
- B) Türk tarihinin ilk anayasası 1921 anayasasıdır.
- C) Temel hak ve özgürlüklerle ilgili maddeler yoktur.
- D) 1921 Anayasasında değişiklikler yapılmıştır.
- E) Resmi dinin İslam olduğu Anayasaya eklenmiştir.

C-HUKUKİ ALANDA MEYDANA GELEN GELİŞMELER

1. Hukuki Düzenlemelerin Gerekçeleri

1. Osmanlı yöneticileri, hukuk sistemindeki sorunları çözebilmek için Tanzimat Dönemi'nden itibaren çeşitli çalışmalar yaptılar. Avrupa hukuk sisteminden yararlanmaya çalıştılar. Birçok kanun Avrupa dillerinden Türkçeye tercüme edilerek uygulanmaya başlandı. Yeni kanunlara göre hüküm verecek yeni mahkemeler kuruldu. Ancak bunlar yapılırken eski kanunların ve mahkemelerin yaşamasına izin verildi.

Buna göre Osmanlı Devleti hukuki düzenlemelerinin aşağıdakilerden hangisine yol açtığı söylenebilir?

- A) Ülkede hukuk birliğini ortadan kaldırmıştır.
- B) Şeri hukuku ortadan kaldırmıştır.
- C) Yabancılar kendi hukuk sistemlerini uygulamaktadır.
- D) Şeri mahkemelerin sayısı artmıştır.
- E) Osmanlı Devleti tamamen Avrupa hukukunu uygulamıştır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

2.

- Lozan Antlaşması ile kapitülasyonlar kaldırılarak yabancıların hukuki ayrıcalıklarına son verildi.
- Aynı antlaşma ile bütün azınlıklar, vatandaş statüsüne alınarak yasalar karşısında eşit konuma getirildi ve herkes aynı kanunlara tabi oldu.
- Yapılan hukuki düzenlemelerle cinsiyet, ırk, din ve mezhebe dayalı uygulamalar sonlandırıldı.
- Eşitliğe dayalı, laik bir hukuk düzeni oluşturuldu.

Buna göre hukuk alanında yapılan değişikliklerle amaçlananlar arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

- A) Ülkede hukuk birliğini sağlamak.
- B) Yasalar önünde herkesin eşit muameleye tabi olmasını sağlamak.
- C) Yabancıların kendi hukuklarına sahip olmalarını sağlamak.
- D) Laik bir hukuk düzeni oluşturmak.
- E) Hukuki ayrıcalıklara son vermek.

2. Medeni Kanununun Kabulü (17 Şubat 1926)

3. Türk Medeni Kanunu'nun kabulü ile:

- Din, dil, ırk ve cinsiyet gözetmeksizin bütün Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına kanun önünde eşitlik getirildi.
- Türk kadını çeşitli mesleklerde çalışma hakkı kazandı.
- Tek eşlilik kuralı getirildi.
- Kadınlara da boşanma hakkı verildi.
- Kadınlara, mirastan eşit pay alma hakkı tanındı.

Buna göre;

- I. Kadınların eşit haklara sahip bireyler olarak toplumda yer alması sağlandı.
- II. Kadın erkek eşitliği konusunda çok önemli bir adım atıldı.
- III. Kadınların mülkiyet hakkı güvenceye alındı.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

4. 17 Şubat 1926’da Türk Medeni Kanunu olarak kabul edildi ve 4 Ekim 1926’da yürürlüğe girdi. Türk Medeni Kanunu ile:

- Tek eşle evlilik kabul edildi ve evliliğe yaş sınırı getirildi.
- Evlenmede kadının rızasının alınması zorunlu hale getirildi.
- Evlilikte resmi nikah zorunlu oldu.
- Mirastan kadın ve erkeğin eşit pay alması sağlandı.
- Mahkemelerde kadın ve erkeğin şahitliği eşit sayıldı.
- Kadınlara istediği mesleğe girme hakkı tanındı.
- Kadınların boşanma hakkı erkeklerle eşit hale getirildi.

Bu bilgiye göre;

I. Ülkede cinsel eşitlik adımı önemli bir adım atılmıştır.

II. Kadının hakları yasal güvenceye alınmıştır.

III. Kadına siyasal haklar tanınmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabılır?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Aileye ve aile hukukuna büyük önem veren Atatürk “Türk kadını bilimsel, ahlaksal, sosyal, ekonomik yaşamda erkeğin ortağı, arkadaşı, yardımcısı ve koruyucusu yapmak şarttır.” ifadesini kullanmıştır.

Mustafa Kemal yukarıdaki ifadesiyle Türk kadını için aşağıdakilerden hangisine vurgu yaptığı söylenebilir?

- A) Türk erkeğinin arkasında olmalıdır.
- B) Toplumda her alanda yer almalıdır.
- C) Ailenin en önemli parçasıdır.
- D) Aile yuvasında yer almalıdır.
- E) Türk kadını siyasette yerini almalıdır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

6. Medeni Kanun ile;

- Resmî nikâh zorunlu hâle getirildi.
- Tek eşle evlilik esası getirildi.
- Boşanmada mahkeme kararı zorunlu kılındı.
- Mirasta kadın-erkek eşitliği sağlandı.
- Kadınlara istediği mesleği yapma hakkı tanındı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Miras hukuku değişmiştir.
- B) Kadınlar çalışma hayatına atılmıştır.
- C) Kadınlara hukuki güvence getirilmiştir.
- D) İlk hukuki düzenleme yapıldı.
- E) Boşanma hukuki güvence altına alınmıştır.

Ç. EĞİTİM VE KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR VE GELİŞMLER

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun Kabulü (3 Mart 1924)

7. Cumhuriyetin ilanından kısa bir süre sonra 3 Mart 1924'te TBMM, Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nu kabul etti. Bu kanuna göre Türkiye Cumhuriyeti'ndeki bütün okulların programlarının ve eğitim sisteminin düzenlenmesi Millî Eğitim Bakanlığına bırakıldı. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim sistemi çağdaş, laik ve millî bireyler yetiştirecek şekilde düzenlendi. Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Millî Eğitim Bakanlığı yaptığı inceleme sonucunda, 11 Mart 1924'te medreselerin kapatılmasına karar verdi. Bu adım eğitimin laikleşmesi yönünde atılmış büyük bir adım oldu.

Buna göre;

- I. Eğitim sistemi laikleştirilmiştir.
 - II. Batı eğitim sistemi örnek alınmıştır.
 - III. Bütün eğitim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

8. Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Türkiye'deki bütün okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı. 11 Mart 1924 tarihinde bu Kanun uyarınca medreseler kapatıldı. Din görevlisi yetiştirmek amacıyla imam-hatip mektepleri açıldı ve ilahiyat fakülteleri kuruldu. 2 Mart 1926 tarihinde kabul edilen Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun ile devletin izni olmadan okul açılmayacağı karar altına alındı. İlköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimin esasları belirlendi.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Eğitim sisteminin temelleri atılmıştır.
- B) Eğitim öğretimde birlik sağlanmıştır.
- C) Eğitim; bilimsel, millî, çağdaş ve laik bir hale getirilmiştir.
- D) Yabancı okulların faaliyetleri yasaklanmıştır.
- E) Okul açma devlet iznine bağlanmıştır.

2. Harf İnkılabı (1 Kasım 1928)

9. Yeni harflerin resmen kabulü ile ülkede okuma yazma seferberliği başlatıldı. 11 Ekim 1928'de Millet Mekteplerinin açılması kararlaştırıldı. Bu okullar halkın işlerini aksatmadan onları yeni alfabe ile okuryazar yapmayı hedefliyordu. Millet Mekteplerinin merkezlerine ulaşım imkânı bulamayan yurttaşlar için gezici Millet Mektepleri oluşturuldu. Gazi Mustafa Kemal, halkçılık ilkesi doğrultusunda kurulan ve kendisine başöğretmenliği teklif edilen Millet Mekteplerinin başöğretmenliğini kabul etti.

Buna göre;

- I. Halkçılık ilkesi gerçekleştirilmiştir.
- II. Toplumda okuma yazma oranının artırılması amaçlanmıştır.
- III. Halkın okuryazar olması imkanları kolaylaştırılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

10. Osmanlı Devleti'nin dağılmaya yüz tuttuğu XIX. yüzyılda devleti dağılmaktan kurtarmak isteyen yöneticiler, eğitim alanında da düzenlemeler yaptılar. Medreselerin yanında, Batılı tarzda eğitim veren mektepler açıldılar. Ancak eski usulde eğitim veren medreseler varlığını devam ettirdi. Mektepler Maarif Vekâletine bağlanırken medreseler Şeriye ve Evkaf Vekâleti tarafından yönetiliyordu.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin son dönemde izlediği eğitim politikasının ortaya çıkardığı en önemli sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı eğitim veren kurumların ortaya çıkması ikiliğe yol açmıştır.
- B) Medreseler ağırlığını devam ettirmektedir.
- C) Eğitim alanında yeni düzenlemeler yapılmıştır.
- D) Medreseler ve mektepler aynı binada eğitim vermiştir.
- E) Batı tarzı eğitim veren kurumlar açılmıştır.

11. Kapitülasyonlardan yararlanan yabancı devletler Osmanlı Devleti'nde okullar açmıştı. Bu okullar bağlı bulundukları devletlerin konsoloslukları aracılığıyla yönetiliyordu. Devletin bu okullar üzerinde denetim hakkı yoktu. Azınlıklar da kendi okullarını açmışlardı. Denetlenemeyen bu okulların bazılarında düşmanca bir zihniyetle bölücü ve yıkıcı bir eğitim verilmekteydi. Bu durumun ortadan kaldırılması, eğitimde birliğin sağlanması ve millî menfaatlere göre yapılandırılması gerekiyordu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde yabancı okullar vardır.
- B) Yabancılar azınlıkları kışkırtmaktadırlar.
- C) Azınlıkların kendi okulları vardır.
- D) Osmanlı Devleti'nde öğretim birliği yoktur.
- E) Kapitülasyonlar okul açılmasını kolaylaştırmıştır.

12. 1924 yılında, bir Fransız gazetecinin yabancı okullarla ilgili sorusuna “*Türkiye’de bizim okullarımızın bile sahip olmadıkları ayrıcalıklara yabancı okulların sahip olmaları kabul edilemez. Kurumlarınız, kanun ve kurallara uydukça yaşayabilir.*” diye cevap vermiştir Atatürk.

Buna göre Mustafa Kemal’in üzerinde hassasiyetle durduğu konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tam bağımsızlık ilkesinin uygulanması
- B) Yurtta barış, dünyada barış
- C) Türk ve dünya kamuoyunu dikkate alma
- D) Mütekabiliyeti esas alma
- E) Ülkede yabancı okulları olması

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

13. Bilgi, kültür ve eğitimi halka yaymak; okuma ve yazmayı kolaylaştırarak okuryazar oranını yükseltmek isteyen Atatürk, alfabe konusuna büyük önem vermiştir. Atatürk 1928’de “Vatandaşlar! Düşününüz ki bir toplumun yüzde onu okuma yazma bilir, yüzde doksanı bilmez. Bundan insan olarak utanmak lazımdır.” diyerek alfabe değişiminin gerekçesini ortaya koymuştur.

Buna göre Mustafa Kemal’in harf inkılabı ile ulaşmak istediği temel hedef aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumun eğitim düzeyini yükseltmek.
- B) Latin harflerini yerleştirmek.
- C) Kitap basımını artırmak.
- D) Okur sayısını artırmak
- E) Batıyla uyumu sağlamak.

3. Millet Mekteplerinin Açılması (1 Ocak 1929)

14. Harf inkılabının başarıya ulaşması için bütün yurttaki okuma ve yazma seferberliği başlatıldı. Yeni alfabenin öğrenilmesi için Millet Mektepleri açıldı. Millet Mekteplerinde yüz binlerce vatandaş yeni alfabeyle okuma ve yazmayı öğrendi. Atatürk, yeni alfabeyi tanıtmak, bu alfabenin benimsenmesini ve öğrenilmesini kolaylaştırmak için yurt gezisine çıktı. Birçok ilde yazı tahtasının başına geçerek yeni alfabeyi halka öğretmeye çalıştı, halka örnek oldu. Bu durum halkın yeni alfabeye ve okuma yazmaya olan ilgisinin artmasını sağladı.

Buna göre;

- I. Yeni harfler Millet Mekteplerinde öğretilmiştir.
 - II. Atatürk yeni alfabeyi millete tanıtmıştır.
 - III. Okuma yazma seferberliği başlatılmıştır.
- yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

4. Türk Tarih Kurumu'nun Açılması (15 Nisan 1931)

15.

-“Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça, daha büyük işler yapabilmek için kendinde kuvvet bulacaktır.”

- “Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür.”

Atatürk'ün yukarıdaki sözlerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türk tarihi Türk çocuğunu motive etmektedir.
- B) Tarih Türk milletinin kültürüdür.
- C) Osmanlı Devleti kültüre önem vermemiştir.
- D) Türk çocuğu tarihle atalarını tanıyacaktır.
- E) Cumhuriyet kültüre dayalıdır.

16. Atatürk, Türk tarihinin köklerini araştırmak ve Türklerin dünya medeniyetine katkılarını ortaya çıkarmak amacıyla Türk Tarih Kurumu kurulmuştur (1931). Çalışmalarla Türk bilim insanlarının tıp, astronomi, matematik gibi birçok bilim dalında dünya medeniyetine yaptıkları katkılar gün yüzüne çıkarılmıştır. Yapılan çalışmaların değerlendirilmesi ve araştırma sonuçlarının paylaşılması için Tarih Kongreleri düzenlenmiştir.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Türk milletinin tarihi aydınlatılmaya çalışılmıştır.
- B) Türk tarihi alanında çalışmalar devam etmiştir.
- C) İslamiyet öncesi Türk tarihi araştırılmıştır.
- D) Türklerin bilim alanında dünya medeniyetine katkıları araştırılmıştır.
- E) Türklerin dünya medeniyetine katkıları araştırılmıştır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

17. Türk Tarih Tetkik Cemiyetinin ana hedefi Türk tarih tezi doğrultusunda:

- Türk milletinin medeniyetin beşiği Orta Asya'dan çıktığını,
- Türklerin dünyadaki pek çok medeniyetin kurulup gelişmesindeki katkılarını, bilimsel yöntemleri kullanarak kanıtlamaktır.

Buna göre;

I. Eski Türk tarihi dönemleri araştırılmak istenmektedir.

II. Milliyetçilik anlayışı desteklenmektedir.

III. Dünyanın en eski medeniyetini Türklerin kurduğu ispat edilmeye çalışılmaktadır.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

18. 28 Nisan 1930 tarihinde Mustafa Kemal'in direktifleriyle 16 üyeden oluşan "Türk Tarihini Tetkik Heyeti" oluşturulmuştur. 15 Nisan 1931'de "Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti" adıyla yeniden teşkilatlanan kurumun adı 1935 yılında "Türk Tarih Araştırma Kurumu" olarak değiştirilmiş, daha sonra "Türk Tarih Kurumu" olmuştur. Türk Tarih Kurumu, Türk ve dünya tarihi ile ilgili bilimsel araştırmalar yapmakta ve Tarih Kongreleri düzenlemektedir. Bu çalışmaların sonuçları ile ilgili birçok yayın yapılmaktadır. Bunlardan biri de adını Mustafa Kemal'in koyduğu "Belleten" dergisidir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Atatürk Türk tarihinin araştırılmasına büyük önem vermiştir.
- B) Tarih dergisinin adını bizzat koymuştur.
- C) Yabancı tarihçilerden destek alınmıştır.
- D) Türk tarihini araştırmak için bir heyet oluşturulmuştur.
- E) Türk Tarihi kongreler düzenlemiştir.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

5. Türk Dil Kurumunun Açılması (12 Temmuz 1932)

19. Atatürk “Millî duygu ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin millî ve zengin olması, millî duygunun gelişmesinde başlıca etkidir. Ülkesini, yüksek istiklalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarmalıdır.” sözleriyle dilin önemine ve dil alanındaki çalışmaların amacına vurgu yapmıştır.

Mustafa Kemal’in yukarıdaki sözlerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Milli duygular ancak dil ile ifade edilir.
- B) Dilin zenginliği, milli duyguların ifadesini kolaylaştırır.
- C) Türk dili en zengin dildir.
- D) Türk dili yabancı dillerin etkisindedir.
- E) Türk milleti istiklalini korumasını bilir.

20. Atatürk’ün de katılımıyla Dolmabahçe Sarayı’nda “Dil Kurultayı” düzenlendi (26 Eylül- 6 Ekim 1932). Buradaki konuşmalar radyo vericileri ile İstanbul halkına dinletildi. Dil Kurultayı’nın başladığı 26 Eylül günü “Dil Bayramı” ilan edildi. Türk kültürünü bilim metoduyla işlemek ve okullarımıza bilimsel anlayışlara göre donatılmış öğretmen yetiştirmek için Ankara’da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi açıldı (1935)

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Dil eğitimi için konferanslar düzenlenmiştir.
- B) Mustafa Kemal dil çalışmalarını bilimsel bir temele oturtmak istemektedir.
- C) Halkın dil eğitimi için okullar açılmıştır.
- D) Ankara’da ilk üniversite açılmıştır.
- E) İlk dil kurultayı yapılmıştır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

6. Üniversite Reformu (1933)

21.

- Atatürk döneminde Ankara’da, Hukuk Mektebi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Gazi Eğitim Enstitüsü ve Yüksek Ziraat Enstitüsü gibi yüksek öğrenim kurumları açıldı.

-Üniversite reformu ile çağdaş Türk üniversitelerinin temeli atıldı.

-1924 yılında Ankara’da “Musiki Muallim Mektebi” kurulmuştur.

1924 yılında Paris’te düzenlenen olimpiyat oyunlarına ilk defa Türk sporcuların katılması sağlanmıştır.

Bu bilgilere göre;

I. Tarımın gelişmesi için adımlar atılmıştır.

II. Sanatın gelişmesi için çalışmalar yapılmıştır.

III. Spor uluslararası hale getirilmiştir.

IV. Osmanlıdan kalma okullar yenilenmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) II ve III

C) III ve IV

D) I, II ve III

E) I, II, III ve IV

22. Dârülfünun, Osmanlı yöneticilerinin devleti kurtarmak için attıkları ilmî adımların en önemlilerindendi. Modern ilimleri ülkeye getirmek için kurulan bu kurum ile aynı zamanda devlete nitelikli yönetici yetiştirmek de amaçlanmıştı. Dârülfünun, Osmanlı’dan Cumhuriyet’e miras kalan tek yükseköğretim kurumuydu. Ancak Dârülfünun beklenen hizmeti vermekte yetersiz kaldı.

Buna göre Darülfünun için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Darülfünun Osmanlı eğitim kurumudur.

B) Darülfünun Osmanlı Devleti’nden cumhuriyete miras kalan bir eğitim kurumudur.

C) Osmanlı Devleti’nin tek üniversite kurumu Darülfünundur.

D) Darülfünun eğitimi yeterli değildir.

E) Nitelikli yönetici yetiştirmek amaçlanmıştır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

23. Dârülfünunun modernize edilmesi için davet edilen İsviçreli Prof. Dr. Albert Malche (Albirt Malç) gerekli incelemeleri yaptıktan sonra tespit ve önerilerini bir rapor hâlinde sundu. Bilimsel yayınların ve öğretim kadrosunun yabancı dil bilgisinin yeterli olmadığını tespit eden Malche, hazırladığı raporda şu önerilere yer verdi:

- Bilimsel araştırmalara ve yabancı dil eğitime ağırlık verilmeli.
- Öğretim üyelerinin bilimsel seviyeleri yükseltilmeli.
- Spor tesisleri, pansiyon ve yemekhaneler yapılmalı.
- Eğitim faaliyetlerini desteklemek için kongreler ve konferanslar düzenlenmeli.

Yukarıdaki bilgiler ışığında aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Öğretim üyelerinin eğitimi yeterli değildir.
- B) Öğretim kadrosunun yabancı dil düzeyinin artırılması gerekir.
- C) Üniversite için dışardan hoca getirilmelidir.
- D) Okulda sosyal alanlarda yer almalıdır.
- E) Yabancı dil eğitimi yeterli değildir.

24. Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet Dönemi'ne kalan Darülfünun'a (Üniversite) bağlı birkaç fakülte yeni Türk Devleti'nin ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde değildi. Atatürk'e göre ülkenin kalkınabilmesi için eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve bilimsel çalışmaların yapılması gerekiyordu. Bu nedenle İsviçreli bir pedagog ve siyasetçi olan Profesör Albert Malche (Albert Malşe) Türkiye'ye davet edildi ve kendisinden üniversite sisteminin yeniden düzenlenmesi için bir çalışma yapması istendi. Malche'nin hazırladığı rapordan hareketle üniversite reformu oluşturmak için hazırlıklar yapıldı. 1933 yılında çıkarılan bir kanunla Darülfünun kaldırılarak yerine İstanbul Üniversitesi kuruldu.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet dönemine kalan üniversite vardır.
- B) Osmanlı'dan kalan tek eğitim kurumu Darülfünundu.
- C) Üniversite reformu için dış destek alınmıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nin kalan üniversitesi İstanbul'dadır.
- E) Üniversitenin eski ismi değiştirilmiştir.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

7. Güzel Sanatlar ve Spordaki Gelişmeler

25.

- 1926 yılında Sanayi-i Nefise Mektebi, Güzel Sanatlar Akademisine dönüştürülmüştür.
- Resim ve heykel öğrenimi için Avrupa'ya öğrenciler gönderilmiştir.
- Sanat eserlerinin sergilenmesi için Resim ve Heykel Müzesi açılmıştır.
- Trenlerde ve gemilerde gezici sergiler açılarak bu sanat dalları halka sevdirmeye çalışılmıştır.

Cumhuriyet döneminde yapılan yukarıdaki çalışmaların temel amacının aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenebilir?

- A) Osmanlıdan kalan kurumları dönüştürmek.
- B) Güzel sanatları eğitimi vermek ve topluma sevdirmek.
- C) Avrupa'dan eğitim desteği almak.
- D) Toplumsal desteği sağlamak.
- E) Sanatta Avrupa'dan destek almak.

8. Spor Alanındaki Gelişmeler

26. Atatürk spor alanındaki gelişmeleri de teşvik etmiştir. “*Ben, sporcunun zeki, çevik ve aynı zamanda ahlâklısını severim.*” diyen Atatürk, sporu yalnız bedenî bir yetenek olarak görmemiş, zekâ ve ahlakı da sporun bir parçası olarak tanımlamıştır. Atatürk, sporu, gençlerimizin millî terbiyesinin ana unsurlarından biri olarak görmüş ve gençlerimizin spor bakımından da millî heyecan içinde yetiştirilmesi gerektiğini söylemiştir.

Buna göre Atatürk'ün spor anlayışı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sporun gelişmesi için yapılan çalışmaları teşvik etmiştir.
- B) Spor faaliyetlerine katılmıştır.
- C) Spor ahlakına önem vermiştir.
- D) Sporun Milli terbiyenin önemli bir unsuru olarak görmüştür.
- E) Gençlerin spor yapmasını özendirmiştir.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

D. TOPLUMSAL ALANDAKİ İNKILAPLAR VE GELİŞMELER

1. Şapka Kanunu ve Kıyafette Değişim (25 Kasım 1925)

1. Atatürk “Medeni ve uluslararası kıyafet milletimiz için layık bir kıyafettir. Onu giyeceğiz. Ayakta ayakkabı; bacakta pantolon, (üstte) yelek, gömlek, kıravat, yakalılık, ceket ve elbette bunların tamamlayıcısı olmak üzere başta kenarlıklı başlık. Bunu açık söylemek isterim: Bu başlığın ismine şapka denir.” ifadeleriyle Türk halkının modern giysilerinin neler olacağını belirtmişti.

Mustafa Kemal’in yukarıdaki ifadelerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Avrupa kıyafet tarzı örnek alınmıştır.
- B) Pantolon ve ceket giyilecektir.
- C) Kadın kıyafetleri değişecektir.
- D) Erkekler şapka takacaklardır.
- E) Uluslararası kıyafetler seçilmiştir.

2. Şapka inkılabı toplum tarafından benimsenince 3 Aralık 1934’te Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun çıkarıldı. Bu Kanun ile de hangi din ve mezhepten olursa olsun ibadethanelerin dışında, insanların dinî kıyafetle gezmeleri yasaklandı. Böylelikle giyim kuşam konusundaki kargaşaya son verildi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Şapka 1934 yılında giyilmeye başlamıştır.
- B) Kanunla halkçılık ilkesi gerçekleştirilmiştir.
- C) Cumhuriyet döneminde farklı mezhepler yasaklandı.
- D) Hristiyanlar bu kanundan muaf tutuldu.
- E) Din adamları dışarda dini kıyafetler giyebilir.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

2. Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması (30 Kasım 1925)

3. Tarikatlar, Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde İslam dininin birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularını halka işlemişler ve toplumla devlet arasında uzlaştırmacı bir rol üstlenmişlerdi. Ancak bu kurumlar zamanla uzlaştırmacı rolünden uzaklaşmaya, birlik ve beraberlik duygusunu zayıflatmaya başladılar. Bu kurumlardaki görevliler, kendi menfaatleri için halkın dinî duygularını istismar eder hâle geldiler.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Tarikatlar Osmanlı'nın kuruluş yıllarında birlik ve beraberliği sağladılar.
- B) Tarikatlar zamanla uzlaştırmacı rolünden uzaklaştılar.
- C) Tarikat mensupları zamanla halkın dini duygularını istismar ettiler.
- D) Tarikatlar Millî Mücadelede etkin rol aldılar.
- E) Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerinde tarikatlar etkindir.

4. Halkın dinî duygularının kötüye kullanılmasını önlemek için Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması Hakkındaki Kanun çıkarılarak tekke ve zaviyeler kapatıldı (1925). Aynı kanunla şeyh, derviş, mürit, dede ve seyit gibi unvanların kullanılması ve bu unvanların sembolü hâline gelmiş elbiselerin giyilmesi de yasaklandı.

Buna göre Tekke ve Zaviyelerin kapatılması ile ulaşılmak istenen amaçlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Toplumsal alanda çağdaşlaşma ve laikleşme adımları atmak.
- B) Ayrıcalıkların kaldırıldığı eşit bir toplum oluşturmak.
- C) Tekke ve zaviyelerin mal varlıklarına el koymak.
- D) Halkın dini duygularının istismar edilmesini önlemek.
- E) Halkçılık anlamında adımlar atmak.

3. Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişim

5. Türkiye kendisine model olarak Batı uygarlığını seçmişti. Türkiye'nin Batılı devletlerle olan ticari, siyasi ve kültürel ilişkileri hızla artıyordu. Batılı devletlerle olan münasebetleri daha düzenli hâle getirmek ve geliştirmek için takvim ve ölçü birimlerinin düzenlenmesi gerekiyordu. Türklerin kullandığı hicri ve Rumi takvim ile Avrupalıların kullandığı miladi takvimdeki gün ve tarihler arasındaki farklılıklar, ikili ilişkileri zorlaştırıyordu.

Buna göre takvim, saat ve ölçülerdeki değişikliklerle ulaşılmak istenen temel hedef aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Avrupa'yla siyasi ilişkileri geliştirmek.
- B) Ülkede ölçü birliğini sağlamak.
- C) Batılı ülkelerle her alanda ilişkileri geliştirmek.
- D) Rumi takvimi kullanılır hale getirmek.
- E) Ölçü çeşidini artırmak.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

6.

1 Ocak 1926 tarihinden itibaren miladi takvim kullanılmaya başlandı.

Alaturka saat yerine uluslararası saate geçildi.

1928’de çıkarılan Uluslararası Rakamların Kabulü Kanunu ile Avrupa devletlerinin kullandığı rakamlar kabul edildi.

Yukarıda yapılan inkılaplarla ulaşılmak istenen hedefler arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

- A) Avrupalı devletlerle ikili ilişkileri kolaylaştırmak
- B) Avrupa ile sosyal ve ekonomik ilişkilerin geliştirmek
- C) Dünya devletleriyle saat alanında da birliktelik sağlamak
- D) Mali işleri miladi takvime göre düzenlemek.
- E) Zaman hususunda Avrupa’yla uyum sağlamak.

4. Soyadı Kanunu (21 Haziran 1934)

7. 1934’te çıkarılan diğer bir kanunla da ayrıcalık belirten ağa, hacı, hafız, hoca, molla, efendi, bey, beyefendi, paşa gibi lakap ve unvanların resmî işlerde kullanılması yasaklandı.

Bu kanunun çıkarılması aşağıdaki hangi ilke doğrudan ilişkilidir?

- A) Milliyetçilik
- B) Devletçilik
- C) Halkçılık
- D) Cumhuriyetçilik
- E) İnkılapçılık

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

8. 1934'te TBMM'de kabul edilen Soyadı Kanunu'na göre herkes bir soyadına sahip olacaktır. Rütbe, memuriyet, yabancı ırk ve millet adlarıyla, ahlaka aykırı ve gülünç olan sözcükler soyadı olarak alınmayacaktır. Soyadı Kanunu'na ek olarak, 26 Kasım 1934'te "Lakap ve Unvanların Kaldırılmasına Dair Kanun" kabul edildi. Bu kanunla toplum içinde ayrıcalık bildiren ağa, hafız, molla, efendi, bey, paşa, hanım, hazretleri gibi unvan ve lakaplar kaldırıldı ve bunların kullanılması yasaklandı.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Halkçılık ilkesinin gereği yerine getirilmiştir.
- B) Devletçilik alanında önemli bir adım atılmıştır.
- C) Osmanlı döneminde sınıfsal farklılıklar vardır.
- D) Mustafa Kemal'e Atatürk soyadı verilmiştir.
- E) Milliyetçilik ilkesi güçlendirilmiştir.

9. Cumhuriyet kurulana kadar insanların soyadı yoktu. İnsanlar aile unvanlarına, baba adlarına, mesleklerine, doğdukları şehirlere veya fiziksel özelliklerine göre tanınıyordu. İnsanları birbirinden ayıran bir sistemin olmaması; askerlik, mahkeme, tapu, miras, eğitim gibi resmî işlerde karışıklığa neden oluyordu. Bu karışıklığı önlemek için 1934'te **Soyadı Kanunu** kabul edildi.

Buna göre Soyadı Kanunu'nun çıkarılmasının temel amacının aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenebilir?

- A) İnsanları birbirinden ayıran bir sistem oluşturmak.
- B) İnsanların soylarıyla bağlarını güçlendirmek.
- C) Askerlik işlerini kolaylaştırmak
- D) İnsanların aile unvanlarını güvenceye almak.
- E) Ayrıcalıkları sona erdirmek.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

5. Kadınlara Verilen Haklar (Modern Türk Kadını)

10. 3 Nisan 1930'da belediye seçimlerinde, 26 Ekim 1933'te muhtar ve ihtiyar heyetlerine, 5 Aralık 1934'te milletvekili seçimlerinde kadınlara seçme ve seçilme hakkı verildi. İsviçre dahil bazı Avrupa ülkelerinde bile kadınların oy kullanamadığı bir dönemde, Türk milletinin böyle bir adımı atması Türkiye'de insan hakları ve demokrasinin gelişmesi açısından son derece önemlidir. Kadınlar, bu haklarıyla yönetimde erkeklerle birlikte söz sahibi olmuşlardı. 1 Mart 1935'te toplanan 5. Dönem TBMM'de 18 kadın milletvekili yer almıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kadınlar siyasi hayatta yerlerini almışlardır.
- B) Türk kadını siyasi hakları bazı Avrupa devletlerinden önce almıştır.
- C) Kadının hukuki eşitliği sağlanmıştır.
- D) Türk demokrasisi güç kazanmıştır.
- E) Kadınlar TBMM'de temsil edilmişlerdir.

11. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinde kadınlar; sosyal, ekonomik hatta siyasi hayatta önemli bir yer tutarlardı. Bozkırın zor şartlarında yaşamaya çalışan Türklerde, aile bağları çok kuvvetli idi. Aile fertleri dayanışma içinde hareket ederlerdi. Kağanın eşi olan hatun; Kurultay adlı meclise katılır, fikirlerini söyler, kağan olmadığında onun yerine vekalet ederdi. Kadın-erkek ayrımının olmadığı Türk toplumunda kadınlar, gerektiğinde orduya katılır ve ülkenin savunulmasına yardım ederlerdi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türk kadını toplumun bir parçasıdır.
- B) Türk kadını hanedan üyesi sayılmıştır.
- C) Türk kadını siyasi işlerle de sorumluluk almıştır.
- D) Kadın erkek ayrımı söz konusu değildir.
- E) Türk kadını askeri faaliyetlerde görev almıştır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

12.

-1926 yılında çıkarılan Medeni Kanun ile kadınlar; evlenme, boşanma ve miras gibi konularda erkeklerle aynı haklardan yararlanmaya başladı.

- 1930'da çıkarılan kanunla kadınlara belediye seçimlerinde seçme hakkı verildi.

- 1933'te çıkarılan kanunla kadınlara muhtarlık seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı verildi.

- 1934'te Anayasa'ya eklenen madde ile kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakkı verildi.

Buna göre;

I. Kadınlar siyasi haklar verilmiştir.

II. Mirasta erkeklerle kadın eşit hale getirilmiştir.

III. Kadınlar siyasi hakları için mücadele etmişlerdir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

E. EKONOMİ ALANINDAKİ GELİŞMELER

1. Türkiye İktisat Kongresi ve Millî Üretim Seferberliği (17 Şubat-4 Mart 1923)

13. Türkiye İktisat Kongresi'nin ikinci bölümünde millî ekonominin kurulması için alınan kararlardan bazıları şunlardır:

• Türk vatandaşları yerli malı kullanımına teşvik edilmelidir.
• Yabancı sermayenin ülkeye girişi bir kurala bağlanmalıdır.
• Özel sektörün teşvik edilmesi için millî bankalar kurulmalıdır.
• Günlük tüketim mallarının üretilmesine öncelik verilmelidir.
• Çiftçiden alınan aşar vergisi kaldırılmalıdır.
• Ziraat Bankasının sermayesi tarım dışı alanlarda kullanılmamalıdır.

Bu bilgiye göre;

I. Yerli üretim teşvik edilmiştir.

II. Özel sektör teşvik edilmiştir.

III. Tarımda yabancı sermaye girişi özendirilmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

14.

- Türkiye İktisat Kongresi (1923)
- Aşar Vergisi'nin Kaldırılması (1925)
- Kabotaj Kanunu (1926)
- Teşvik-i Sanayi Kanunu (1927)

Ekonomi alanında yapılan aşağıdaki inkılaplarla ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Devletçi ekonomik sisteme geçilmiştir.
- B) Özel teşebbüs sanayiye teşvik edilmiştir.
- C) Yabancıların ayrıcalıkları kaldırılmıştır.
- D) Halkın vergi yükü azaltılmıştır.
- E) Ekonomi alanında çalışmalar yapılmıştır.

15.

Misak-ı İktisadi Kararlarının bazı maddeleri şunlardır:

- Türkiye halkı millî hâkimiyetini hiçbir şeye feda etmez.
- Türkiye halkı, kullandığı eşyayı mümkün olduğunca kendi üretir. Çok çalışır. Zamanda, servette ve dış alımda israftan kaçır. Millî üretimi sağlamak için geceli gündüzlü çalışmak ilkesidir.
- Hırsızlık, yalancılık, riya ve tembellik en büyük düşmanımızdır.

Buna göre;

- I. Ekonomik bağımsızlıktan taviz verilmeyecektir.
- II. Yabancı yatırımlara kapımız açıktır.
- III. Ahlaki zaafılar ve tembellik ekonominin en büyük düşmanıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

16. Türkiye İktisat Kongresi'nde alınan kararlar gereğince cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren sanayileşme çalışmalarına ağırlık verildi. Halkta yeterli sermaye olmadığı için özellikle ağır sanayi kuruluşları devlet tarafından oluşturuldu. Özel sektörün de desteklenmesi ihmal edilmedi. Bu amaçla 1927'de Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı. Devlet, bu kanunla özel sektördeki girişimcilere ucuz arsa, uzun vadeli kredi, belli süreler için vergi muafiyeti, gümrük vergilerinde indirim gibi kolaylıklar sağlayarak kalkınmayı hızlandırmak ve ekonomiyi canlandırmak istemiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Ülkede özel sermaye yatırımları yeterlidir.
- B) Özel sektör devlet tarafından desteklenmiştir.
- C) Özel sektör yatırımları devlet yatırımlardan fazladır.
- D) Sanayi yatırımları özel sektör tarafından yapılmıştır.
- E) Özel teşebbüs yatırımları artırılmıştır.

2. Tarım Alanında Yapılan Çalışmalar

17.

- Aşar vergisi 1925'te kaldırıldı.
- Atatürk tarafından Ankara'da kurulan "Gazi Orman Çiftliği'nde" uygulanan modern tarım yöntemleriyle çiftçilere örnek olundu.
- Tarım uzmanı yetiştirmek için Ankara'da "Yüksek Ziraat Enstitüsü" kuruldu.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Köylünün üzerindeki vergi yükü kaldırılmıştır.
- B) Hayvancılık teşvik edilmiştir.
- C) Modern tarım uygulama çalışmaları vardır.
- D) Tarım uzmanı yetiştirmek için yükseköğretime önem verilmiştir.
- E) Tarımda eğitime önem verilmiştir.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

18. Aşar vergisinin kaldırılmasından sonra tarımı geliştirecek çalışmalar yapıldı. Ziraat Bankası kanalıyla çiftçilerin sermaye ihtiyacı karşılandı. Ankara’da Yüksek Ziraat Enstitüsü kuruldu. Köylüye fidan ve kaliteli tohum yardımı yapıldı. Karadeniz Bölgesi’nde çay, Akdeniz Bölgesi’nde turunçgiller, Isparta’da gül gibi farklı tarım ürünleri üretilmeye başlandı. Çıkarılan kanunla topraksız köylüye toprak dağıtılmaya başlandı. Modern tarım aletlerinin kullanımı teşvik edildi. Atatürk tarafından Ankara’da Gazi Orman Çiftliği kuruldu.

Buna göre tarım alanında yapılan çalışmalarla aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Avrupa’nın tarım üretiminden yararlanmak
- B) Tarımsal üretimi artırmak ve dışa bağımlılığı azaltmak
- C) Tarım ürünlerinin ihracatını artırmak
- D) Sanayi bitkilerinin oranını artırmak
- E) Modern tarım aletleri geliştirmek.

3. Sanayi ve Ticaret Alanında Yapılan Çalışmalar

19. Cumhuriyet döneminde devlet, özel sektörü destekleyerek fabrikaların sayısını artırmak istedi. Yatırımcıların sermaye ihtiyacını karşılamak için 1924’te Türkiye İş Bankası kuruldu. 1927’de Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkartılarak girişimciye kredi ve vergi kolaylığı sağlandı. Tüccar ve sanayicinin sermaye ihtiyacını karşılamak için Sanayi ve Maadin Bankası, Sümerbank ve Etibank gibi bankalar kuruldu.

Buna göre devletin sanayi ve ticaret alanında aşağıdakilerden hangisini yaptığı söylenemez?

- A) Kredi imkanları oluşturulmuştur.
- B) Yasal düzenlemeler yapılmıştır.
- C) Özel teşebbüs sanayiye teşvik edilmiştir.
- D) Devlet sanayi yatırımlarını üstlenmiştir.
- E) Kredi için bankalar kurulmuştur.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

20. 1933'te hazırlanan "I. Beş Yıllık Sanayi Planı" ile özel sektörün yapamadığı yatırımların devlet eliyle yapılması planlandı. Bu plan, ilk modern sanayileşme programıydı. Bu dönemde demir yolu yatırımlarına bütçeden büyük pay ayrıldı. Ülkenin önemli merkezleri demir yolu ağı ile birbirine bağlandı.

Buna göre 1933 yılında hazırlanan I. Beş Yıllık Sanayi Planı hazırlanarak sanayi yatırımlarının devlet eliyle yürütülmesinde;

I. Özel teşebbüste yeterli sermaye birikiminin olmaması

II. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı

III. İkinci Dünya Savaşı

gelişmelerinden hangisinin olumsuz etkisinin olduğu savunulabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

4. Denizcilik Alanında Yapılan Çalışmalar

21.

"En güzel coğrafi durumda ve üç tarafı denizle çevrili olan Türkiye; endüstrisi, ticareti ve sporu ile en ileri denizci millet yetiştirmek yeteneğindedir. Bu yetenekten yararlanmayı bilmeliyiz. Denizciliği Türk'ün büyük millî ülküsü olarak düşünmeli ve onu kısa zamanda güçlendirmeliyiz."

Mustafa Kemal'in yukarıdaki sözünden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

A) Türk devletinin uzun bir kıyı şeridi vardır.

B) Yeni Türk devletinde denizcilik alanında altyapı vardır.

C) Denizcilik ticaretin gelişmesine katkı yapacaktır.

D) Denizcilerin eğitime önem verilmelidir.

E) Türkiye denizcilik faaliyetlerine uygundur.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

22. 19 Nisan 1926'da çıkarılan Kabotaj Kanunu ile Türk kara sularında gemi işletme ayrıcalığı yabancılardan alınarak Türk vatandaşlarına devredildi. Ayrıca Türk sahillerinin bir noktasından diğer bir noktasına malzeme ve yolcu taşıma yetkisi sadece Türk sancağı taşıyan gemilere verildi. Kabotaj Kanunu'nun yürürlüğe girdiği 1 Temmuz günü, Kabotaj Bayramı olarak kutlanmaya başlandı.

Buna göre Kabotaj Yasası ile aşağıdakilerden hangisine ulaşıldığı söylenebilir?

- A) Türk karasularında gemi işletme hakkı Türklerin eline geçmiştir.
- B) Türk karasuları genişletilmiştir.
- C) Yabancı gemilerin Türk karasularını kullanması yasaklanmıştır.
- D) Yasa bir yıl sonra yürürlüğe girmiştir.
- E) Türk karasuları genişletilmiştir.

F. SAĞLIK ALANINDAKİ GELİŞMELER

1.

Cumhuriyetin döneminde;

-1920 yılında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı kuruldu.

-1925'ten itibaren Ankara, Sivas, İstanbul, Trabzon, Erzurum ve Diyarbakır gibi büyük illerde Numune Hastaneleri açıldı.

-Sağlık örgütü genişletilerek doktor, ebe ve sağlık memurlarının sayısı artırıldı.

-1930'da çıkarılan Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile koruyucu sağlık hizmetleri alanında düzenlemeler yapıldı.

-Verem, sıtma, frengi gibi hastalıklarla mücadele edilmesi için tedbirler alındı.

Buna göre sağlık alanında yapılan bu çalışmalarla ulaşılmak istenen amaçlar arasında aşağıdakilerden hangisinin olduğu söylenemez?

- A) Salgın hastalıktan ölümleri azaltmak.
- B) Yurt dışından eğitim desteği sağlamak.
- C) İnsanların hastalığa yakalanmalarını önlemek.
- D) İnsanların sağlık hizmetine daha çabuk ulaşmalarını sağlamak.
- E) Sağlık imkanlarını artırmak.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

2. Atatürk, izlediği sağlık politikasının amaçlarını “Milletimizin sağlığının korunması ve kuvvetlendirilmesi, ölümün azaltılması, nüfusun artırılması, bulaşıcı ve salgın hastalıkların etkisiz hâle getirilmesi bu yolla millet bireylerinin dinç ve çalışmaya yetenekli bir hâlde sağlıklı vücutlar olarak yetiştirilmesi...” olarak belirtmiştir.

Buna göre, Mustafa Kemal’in öngördüğü sağlık politikasının amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Sağlığın korunması ve güçlendirilmesi
- B) Salgın hastalıklarla mücadele
- C) Ölümün azaltılması ve nüfus artışı
- D) Sağlı personelinin yetiştirilmesi
- E) Bireyleri sağlıklı ve dinç tutma

G. ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARINI OLUŞTURAN ESASLAR

3. Atatürk, millet iradesinin üzerinde bir güç kabul etmemiş ve millet iradesini esas alan bir yönetim oluşturmayı temel gaye edinmiştir. Bu düşüncenin hayata geçirilmesi için birçok çalışma yapılmıştır. Önce Meclisin duvarlarına daha sonra da hazırlanan anayasaya “Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.” ilkesi yazılmıştır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu yolda atılan adımlardan birisi değildir?

- A) TBMM’nin açılması
- B) Saltanatın kaldırılması
- C) Medeni Kanununun kabulü
- D) Cumhuriyetin ilanı
- E) Kadına seçme ve seçilme hakkı verilmesi

4.

-Atatürk’ün cumhuriyetin ilanının onuncu yılı nedeniyle 29 Ekim 1933’te, TBMM önünde, Türk milletine hitaben yaptığı konuşma, tarihe “Onuncu Yıl Nutku” olarak geçmiştir.

- Atatürk Büyük Nutuk’u, 1927 yılında CHP’nin II. Kurultayı’nda, 36 saatte okuyarak bitirebilmiştir. Atatürk Nutuk’ta, Samsun’a çıktığı günlerdeki ülkenin durumunu özetledikten sonra vatanın kurtuluşu için yapılan çalışmaları, bu yolda karşılaşılan güçlükleri ve bunları aşmak için verilen mücadeleleri dile getirmiştir.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Nutuk 1927 yılına kadar ki olayları kapsamaktadır.
- B) Atatürk iki nutkunu da milletvekilleri önünde yapmıştır.
- C) Onuncu Yıl Nutku Nutuk’tan sonra okunmuştur.
- D) Nutuk Atatürk’ün Samsun’a çıkışıyla başlar.
- E) Nutuk CHP kurultayında okunmuştur.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

5. Atatürk Büyük Nutuk'u, CHP'nin II. Kurultayı'nda, 36 saatte okuyarak bitirebilmiştir. Atatürk Nutuk'ta, Samsun'a çıktığı günlerdeki ülkenin durumunu özetledikten sonra vatanın kurtuluşu için yapılan çalışmaları, bu yolda karşılaşılan güçlükleri ve bunları aşmak için verilen mücadeleleri dile getirmiştir. Nutuk, hürriyete âşık kahraman insanların destansı hikâyesidir.

Buna göre;

- I. Nutuk bir parti kurultayında okunmuştur.
 - II. Olaylar Mustafa Kemal'in Samsun'a çıkışıyla başlar.
 - III. Atatürk'ün ölümüne kadar ki olayları kapsar.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Bir Devrin Tanığı: Nutuk

6. Nutuk, Millî Mücadele tarihi açısından en temel kaynak kitaptır. Türk tarihçilerinin yanında yabancı tarihçiler tarafından da dikkatle incelenmiş, bu vesileyle birçok yabancı dile çevrilmiştir. Nutuk, özellikle doğudaki İslam ülkelerinde ilgiyle okunmuş, bu mazlum milletlere kurtuluş yolunu gösteren temel eser olmuştur.

Buna göre Nutuk'un tarih açısından önemini aşağıdakilerden hangisi tanımlar?

- A) Türk tarihinin en önemli kaynağıdır.
- B) Cumhuriyet döneminin ikinci elden kanyağıdır
- C) Millî Mücadele döneminin temel kaynağıdır.
- D) Yabancı dillere de çevrilmiştir.
- E) İslam ülkelerinde ilgi çekmiştir.

7. Nutuk, Millî Mücadele tarihi açısından en temel kaynak kitaptır. Türk tarihçilerinin yanında yabancı tarihçiler tarafından da dikkatle incelenmiş, bu vesileyle birçok yabancı dile çevrilmiştir. Nutuk, özellikle doğudaki İslam ülkelerinde ilgiyle okunmuş, bu mazlum milletlere kurtuluş yolunu gösteren temel eser olmuştur.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Nutuk Atatürk'ün ölümüne kadar ki olayları kapsar.
- C) Millî Mücadele döneminin temel kaynağıdır.
- D) Yabancı dillere de çevrilmiştir.
- D) Mazlum milletlere yol gösterici olmuştur.
- E) İslam ülkelerinde okunmuştur.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

Onuncu Yıl Nutku

8. Atatürk iyi bir asker ve devlet adamı olmanın yanında etkili bir hitabet ustası olarak çok yönlü bir kişiliğe sahiptir. Onun hem meclis kürsüsünde hem de halk karşısında yaptığı heyecan ve ilham verici konuşmaları, dinleyici kitlenin ikna edilmesinde ve harekete geçirilmesinde çok etkili olmuştur. Atatürk'ün cumhuriyetin ilanının onuncu yılı nedeniyle 29 Ekim 1933'te, TBMM önünde, Türk milletine hitaben yaptığı konuşma, tarihe "Onuncu Yıl Nutku" olarak geçmiştir.

Buna göre;

- I. Mustafa Kemal etkili bir hatiptir.
 - II. Atatürk'ün etkili hitapları savaş alanlarında etkilidir.
 - III. Cumhuriyetin onuncu yılında Türk milletine hitap etmiştir.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Mustafa Kemal Onuncu Yıl Nutkunda, "... Çünkü Türk milletinin karakteri yüksektir. Türk milleti çalışkandır, Türk milleti zekidir. Çünkü Türk milleti millî birlik ve beraberlikle güçlükleri yenmesini bilmiştir. Ve çünkü Türk milletinin yürümekte olduğu terakki ve medeniyet yolunda, elinde ve kafasında tuttuğu meşale, müspet ilimdir..." şeklinde hitap etmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal'in yukarıdaki sözlerinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Türk milletinin karakteri yüksektir.
- B) Türk milletinin yol göstericisi müspet ilimdir.
- C) Türk milleti medeniyet yolunda ilerlemelidir.
- D) Türk milleti medeniyete katkıda bulunmuştur.
- E) Türk milleti çalışkandır.

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi

10. Atatürk “Nutuk” adlı eserini “Gençliğe Hitabe” ile bitirmiştir. Atatürk bu bölümde, Millî Mücadele’nin başladığı günlerdeki genel durumu anlatmış ve benzer bir durum karşısında Türk gençlerinin takip etmesi gereken yolu göstermiştir. Hitabenin ilk bölümünde, “ *Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur.* ” diyerek gençliğe hitap etmiştir. **Yukarıdaki açıklamaları dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?**

- A) Mustafa Kemal Nutuk adlı eserini gençliğe hitap ederek bitirmiştir.
- B) Millî Mücadelenin savaş günleri anlatılmıştır.
- C) Millî Mücadelenin başlangıç günlerindeki genel durum anlatılmıştır.
- D) Türk gençliğine Türkiye Cumhuriyeti’ni koruma ve savunma görevi verilmiştir.
- E) Mustafa Kemal gençliğe önem vermiştir.

11. Mustafa Kemal, Gençliğe Hitabenin ilk bölümünde, “ Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklalini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur.” diyerek gençliğe hitap etmiş ve “Ey Türk istikbalinin evladı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.” diyerek yine gençliğe hitapla bitirmiştir.

Buna göre Mustafa Kemal’in gençliğe hitabındaki temel amacın aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Gençliğin geleceği hatırlatması
- B) Gençliğin iyi eğitilmiş olması
- C) Gençliğin Atatürk’e güvenmesi
- D) Cumhuriyet kadrolarının gençlerden oluşması
- E) Gençliğe olan güven duygusu

3.ÜNİTE: ATATÜRKÇÜLÜK VE TÜRK İNKILABI

Cumhuriyet, Gençlere Emanet

12. “Cumhuriyetle birlikte millî iradenin hâkim olduğu çağdaş bir yönetime kavuştuk. Kadın ve erkek bütün vatandaşlar yasalar önünde eşit haklara kavuştuk. İlmî rehber edinerek her alanda kalkınma hamlesi yaptık. Esaret altındaki mazlum milletlere örnek olduk. Takip ettiğimiz barışçıl politikalarla düşmanlarımızın dahi saygısını kazandık.” **diyen bir genç aşağıdakilerden hangisini kanıt olarak gösteremez?**

- A) Cumhuriyetin ilanı
- B) Medeni Kanununun kabulü
- C) Yüksek Ziraat Enstitüsünün açılması
- D) 1921 Anayasasının kabulü
- E) Kadına seçme ve seçilme hakkı verilmesi

13. “Atalarımız, milletimizin çiğnenmek istenen haklarını korumak için Atatürk’ün önderliğinde büyük bir mücadele başlattılar. Aynı çatının altında, aynı gayenin etrafında birleştiler, birlikte mücadele ettiler. Hiçbir zaman karamsarlığa kapılmadılar. Bin bir zorlukla mücadele ederek parçalanan Osmanlı Devleti’nin enkazından genç bir cumhuriyet çıkardılar.” **diyen bir gencin bu sözlerinden aşağıdakilerden yargılardan hangisini çıkaramayız?**

- A) Millî Mücadele Atatürk önderliğinde yapılmıştır.
- B) Osmanlı Devleti genç cumhuriyeti şekillendirmiştir.
- C) Birlik ve beraberlikle mücadele yapılmıştır.
- D) Genç Cumhuriyet Millî Mücadele ile ortaya çıkmıştır.
- E) Osmanlı enkazından yeni bir devlet oluşturulmuştur.

HAZIRLAYAN: ARİF ÖZBEYLİ